

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Логодидактика

Освітня програма Дошкільна освіта
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта /Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Логодидактика
Викладач (-і)	к.п.н., доц.Кравець Н.С.
Контактний телефон викладача	0978691513
Е-mail викладача	westangel@ukr.net
Формат дисципліни	Очна/Заочна
Обсяг дисципліни	1,5 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Логодидактика» є обов'язковою і вивчається згідно навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти. Актуальність дисципліни визначається: необхідністю впровадження інтеграційних процесів у системі освіти; необхідністю формування з високим рівнем професійної компетентності фахівця спеціальних закладів та закладів з інклюзивною формою навчання; введенням ринкових механізмів в освітню практику і у зв'язку із цим організацію навчально-виховного процесу у новітній школі мають забезпечувати спеціалісти з високим рівнем професійної підготовки, провідною складовою діяльності яких є компетентність, мобільність та вміння адаптуватися в мінливих умовах сьогодення.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни «Логодидактика» – ознайомити студентів із теоретико-методологічними основами процесу навчання дітей із порушенням мовленнєвого розвитку (ПМР), особливостями освітніх потреб дітей із ПМР, специфікою використання сучасних моделей навчання (розвивального, когнітивного та корекційно-превентивного навчання) в організації навчальної діяльності дітей із ПМР.</p> <p>Завдання дисципліни: розкрити філософські, соціокультурні, нейропсихологічні та правові основи організації навчального процесу дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку; оволодіти сучасними моделями навчання з метою інтенсифікації процесу навчання дітей з ПМР.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - історію та еволюцію методики навчання осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку; - основні методологічні підходи, закономірності та принципи вивчення актуальних проблем організації освітнього процесу дітей із ПМР; - принципи, форми і методи навчання дітей із ПМР; - критерії оцінювання навчальних досягнень дітей із ПМР; - причини виникнення труднощів у навчанні дітей із ПМР, шляхи їх запобігання та подолання; <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначити спеціальні дидактичні умови навчальної діяльності дітей із ПМР; 	

- використовувати освітні технології та методи навчання дітей з ПМР;
- діагностувати рівні розвитку навчальних і лінгвістичних здібностей у дітей з ПМР;
- вміти використовувати методи інтенсифікації навчальної діяльності дітей із ПМР.

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 45 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	8
Практичні	10
Самостійна робота	27

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ вибірковий
3	012 Дошкільна освіта	2	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літ-ра	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Логодидактика як наука. Основні поняття і терміни спеціальної освіти. Історія становлення логодидактики. Зв'язок логодидактики з іншими науками.	Лекція, практичне заняття	[5,7, 8,11, 20, 22]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 2. Загальні питання теорії логодидактики.</p> <p>Філософські та соціокультурні засади спеціальної освіти.</p> <p>Нейропсихологічні аспекти спеціальної освіти. Правові основи спеціальної освіти.</p>	Лекція, практичне заняття	[5,7, 12, 13, 19, 20, 23]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 3. Сучасні моделі навчання.</p> <p>Розвивальне і когнітивне навчання. Корекційно-превентивне навчання.</p>	Лекція, практичне заняття	[1, 2,3,8, 18, 23]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання		До наступного заняття за розкладом
<p>Змістовий модуль 2.</p> <p>Проблеми забезпечення спеціальних освітніх потреб осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку</p> <p>Тема 4. Зміст, форми і методи навчання дітей із ПМР.</p> <p>Шляхи реалізації загальнодидактичних принципів навчання дітей з ПМР.</p> <p>Спеціальні психофізіологічні та психолого-педагогічні принципи навчання дітей з ПМР. Форми навчання дітей з ПМР.</p> <p>Освітні технології і методи навчання дітей з ПМР.</p>	Лекція, практичне заняття	[1, 7, 10, 11, 12, 15,20 24,]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати, індивідуальні завдання		До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 5. Причини та шляхи подолання труднощів у навчанні дітей із ПМР.</p> <p>Визначення першопричини труднощів у</p>	Лекція, практичне заняття	[4,11, 16, 17,19 21,23]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		До наступного заняття за розкладом

<p>навчанні дітей з ПМР (діагностика стану сформованості синтетичних структур). Diagnostyka рівнів розвитку у дітей з ПМР навчальних здібностей.</p> <p>Вивчення стану сформованості загальних навчальних здібностей. Diagnostyka рівнів розвитку у дітей з ПМР лінгвістичних здібностей. Diagnostyka рівнів розвитку у дітей з ПМР математичних здібностей.</p>					
<p>Тема 6. Сучасні освітні технології навчання дітей із ПМР.</p> <p>Шляхи інтенсифікації процесу навчання дітей з ПМР. Концепція державного стандарту освіти учнів з ПМР. Формування у дітей з ПМР базисних інваріантних дій та операцій.</p> <p>Формування основних одиниць проміжної форми мови. Фреймовий підхід до організації і представлення знань. Гештальтний підхід до сприймання, переробки і зберігання навчальної інформації.</p> <p>Нетрадиційний метод навчання дітей з ПМР письмового мовлення. Читання «з першого погляду». Письмо «з одного розчерку».</p> <p>Врахування в навчальному процесі провідного</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[7,8, 13, 15,16 24]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>		<p>До наступного заняття за розкладом</p>

когнітивного стилю дитини.					
<p>Тема 7. Оцінювання навчальних досягнень дітей із ПМР.</p> <p>Традиційний і сучасний методи оцінювання знань учнів з ПМР (на матеріалі граматики, орфографії, читання і математики). Наукове підґрунтя розробки системи оцінювання знань, умінь та навичок. Якісний, рівневий та поелементний підходи до оцінювання навчальних досягнень з граматики та орфографії .</p> <p>Методика оцінювання стану знань та навичок з читання. Методика виявлення особливостей засвоєння програмового матеріалу з математики.</p> <p>Особливості оцінювання знань дошкільників з ПМР: теоретичне підґрунтя, можливості, перспективи (на матеріалі розділу «Довкілля»).</p>	Лекція, практичне заняття	[1, 7, 8, 14, 15,19 22]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		До наступного заняття за розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен.</p> <p>«відмінно» – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>«добре» – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>«задовільно» – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно</p>
-----------------------------------	--

	<p>застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>«незадовільно» – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні завдань студент має продемонструвати загальне розуміння ключових положень дисципліни, виявити причинно-наслідкові зв'язки, розкрити тлумачення та класифікації основних положень, орієнтуватися в змісті законодавчих та нормативно-правових документів.
Семинарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Критерії оцінювання СРС	За виконання кожного індивідуального творчого завдання студент отримує оцінку. Оцінювання проводиться за національною шкалою. В процесі оцінювання рівня підготовки до виступу з попередньо погодженої тематики звертається увага на комплексний та творчий підхід до підготовки та викладу матеріалу, врахування досягнень сучасної педагогічної науки, а також орієнтування на положення реформування сучасної освіти. В процесі оцінювання підготовлених завдань звертається увага на рівень володіння теоретичним матеріалом, здатністю узагальнювати і робити висновки про теоретичну та практичну цінність матеріалу.
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за індивідуальне завдання (15 балів); – оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).
7. Політика курсу	
<ul style="list-style-type: none"> - максимальна концентрація зусиль на формування та розвиток комунікативних навичок у студентів; - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - опрацювання теоретичного матеріалу, проходження тестування в дистанційній формі навчання, виконання індивідуальних творчих завдань; - опрацювання і підготовка до дискусій з приводу матеріалу, викладеного в хрестоматіях для самостійної роботи; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної 	

(наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні незадовільні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Бабанський Ю.К. Організація навчально-виховного процесу.– К., 1982.
2. Бурлака Я., Вихрущ В. Про форми організації навчальної діяльності школярів.– К., 1999.
3. Вашуленко М.С. Навчання грамоти в першому класі чотирирічної початкової школи.– К., 1999.
4. Дефектологічний словник: навчальний посібник / За редакцією В.І.Бондаря, В.М.Синьова. – К. : „МП Леся”, 2011. – 528 с.
5. Кисла О. Ф. Корекційна педагогіка : навчальний посібник для студентів. К. : Кондор, 2016. 320 с.
6. Костюк Г.С. Здібності та їх розвиток у дітей.– К., 1983.
7. Логопедія : підручник / за ред. М.К. Шеремет. Вид. 5-те. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.
8. Логопедія. Підручник. За ред. М.К.Шеремет. – К. : Видавничий дім «Слово», 2010, - 376 с.
9. Мартиненко І.В. Логопсихологія: курс лекцій. Навчальний посібник. 3-тє вид. виправл. і доповн. – К. : ДІА. 2019. – 120 с.
10. Марченко І. С. Педагогічні технології комунікативного розвитку дітей із тяжкими порушеннями мовлення (логопедична робота). Київ : Слово, 2016. 317 с.
11. Освітні технології /Укл. Пехота О.М.– К., 2002.
12. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки: навч. посіб. / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків : Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2018. 338 с.
13. Пахомова Н. Г. Актуальні проблеми спеціальної освіти : навч. посіб. Полтава : АСМІ, 2018. 329 с.
14. Підготовка до школи дітей з особливими потребами в умовах сім'ї: поради батькам. Книга 2. / В.І. Бондар, В.І. Берзін, Л.С. Вавіна та ін. / за ред. В.І. Бондаря, В.В. Засенка. – К.: Науковий світ, 2005. – 256 с.
15. Піроженко Т. Мовлення дитини: Психологія мовленнєвих досягнень дитини. – К. : Главник, 2005
16. Програми для загальноосвітньої школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (підготовчий – 1 класи). – К.: Початкова школа. – 2005. – 224с.
17. Рібцун Ю. В. Корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення : навч.-метод. посіб. / Ю. В. Рібцун. – К. : «Педагогічна думка», 2014. – 238 с.

18. Семенович А.В. Нейропсихологическая диагностика и коррекция в детском возрасте.– М, 2002.
19. Соботович Є. Ф. Вибрані праці з логопедії / уклад. В. В. Тищенко, Є. Ю. Линдіна. К : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 305 с.
20. Тарасун В. В. Основи теорії і практики логодидактики: підручник для вищих навчальних закладів. – К.: «Каравела», 2017. – 316 с.
21. Тарасун В.В. Логодидактика. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2011.
22. Тарасун В.В. Превентивне навчання дошкільників з порушеннями мовленнєвого розвитку.– К., 1998.
23. <http://www.logopedia.com.ua/>- Український логопедичний сайт для логопедів та батьків.
24. <http://www.ikpp.npu.edu.ua> – Науково-методичний журнал Логопедія факультету корекційної педагогіки Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова.
25. <http://library.rehab.org.ua/ukrainian/logop/tars/> - Тарасун В.В. Корекційно-превентивне навчання дітей з особливими потребами: сутність, концептуальні підходи, значення.

Викладач _____

Кравець Н.С.